

Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради
«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Мистецтво співу»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ СВЯТ ТА ОБРЯДІВ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Спів (академічний, народний)»
Статус дисципліни	За вибором студента

Київ- 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія свят та обрядів» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)»

Розробник: Маслова – Лисичкіна І.А. - викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 3 від «20» листопада 2019р.

В.о. Завідувач кафедри Кочерга А.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 90;	90	90
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 32 \ 8 з.в самостійної роботи студента – 58 \ 82 з.в	3-й	3-й
	Лекції:	
	32	8
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	58	82

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія свят та обрядів» є:

- засвоєння студентами знань про зміст, соціальну суть, художню форму, основні організаційні засади, структуру масових свят та обрядів у різні історичні епохи, починаючи від джерел їх виникнення, еволюції розвитку до нашого часу;
- засвоєння знань про історію, зміст, характер календарних свят хліборобського року, локальних особливостей сімейно-побутових, трудових, дитячих, молодіжних (в системі традиційної народної обрядовості) етнорегіонів України.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Історія свят і обрядів» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (1,2,5,8,9,14,17):

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1).

-Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2).

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 5).

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8).

- Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями (ЗК 9).

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 14).

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 17).

Спеціальні компетентності (3,5,6):

-Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (СК 3).

-Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва (СК 5).

-Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (СК 6).

- Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності (СК 7).

- Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності (СК 12).

-Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків (СК 13).

- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності (СК 17).

- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці (СК 18).

За вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- тлумачення понять «традиція», «обряд», «свято», «звичай», «ритуал»;
- соціальну суть, функції, найхарактерніші риси масових свят та обрядів;
- структуру змісту первісних обрядових дійств, їх значення, функції;
- характер, структуру, зміст, форми свят та обрядів різних епох;
- історію, зміст, характер календарних свят та обрядів;
- характер, зміст, структуру трудових, сімейно-побутових, дитячих, молодіжних обрядодійств, їх локальні особливості етнорегіонів України,

вміти:

- дати характеристику еволюції народної святково-обрядової культури України на різних етапах розвитку людства;
- розробити структурні елементи свят на сучасному етапі;

- визначити форму та жанр масового свята на основі відеоматеріалів та відвідання різних заходів;
- зробити дослідження та запис змісту свят, обрядів, звичаїв, вірувань, повір'їв за місцем проживання;
- вміти узагальнити матеріал етнографічних досліджень та відтворити їх у сценічному варіанті;
- скласти щорічний календар державних і народних свят, календар професійних свят за галузями сфер діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія свят та обрядів» є:

- ознайомлення студентів із визначенням понять: «традиція», «свято», «обряд», «звичай», «ритуал»;
- визначення соціальної суті, функцій і найхарактерніших рис свят та обрядів;
- характеристика структури змісту первісних обрядових дійств, їх значення і функції;
- розкриття структури, характеру, змісту, форм свят та обрядів на різних історичних етапах розвитку людства;
- ознайомлення студентів з історією, характером, змістом звичаїв, обрядів, вірувань, повір'їв свят хліборобського календаря, а також трудових, сімейно-побутових, дитячих, молодіжних обрядодійств в системі народної обрядовості.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Історія свят і обрядів» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни "Історія свят та обрядів":

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних	ПРН 8

інтерпретацій	
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Форма контролю та критерії оцінювання результатів навчання:

Форма контролю знань студентів:

- поточний
- семестровий підсумковий (залік, екзамен).

Методи контролю

1. Поточний контроль:

- усне опитування;
- перевірка письмових модульних робіт;
- перевірка самостійної роботи;

2. Підсумковий контроль: іспит.

Поточний контроль проводиться на кожному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підсумковий семестровий контроль знань студентів

Підсумковий семестровий контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторної письмової контрольної роботи або комп'ютерного тестування.

Критерії семестрового оцінювання знань студентів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	

Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	89...70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	50...26	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	25...1	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Поточне оцінювання та самостійна робота																							
Модуль № 1																							
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3				Змістовний модуль 4											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	Модульний	Всього балів	Додаткові	ВСЬОГО
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	3	4	3	35	95	5	100

Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Історичне значення масових свят та обрядів в культурі народів світу

Тема 1. Значення свят і обрядів у відродженні української національної культури

Зміст дисципліни: історія розвитку масових свят та обрядів від первіснообщинного ладу до наших днів; аналіз свят та обрядів на різних періодах історичного розвитку; ознайомлення зі святковими звичаями інших народів; вивчення календарних свят та обрядів України, трудових, сімейно-побутових свят в системі народної обрядовості.

Тема 2. Соціальна суть та функції масових свят і обрядів

Свято – багатофункціональне суспільне явище, яке відображає життя кожної людини й суспільства в цілому. Громадський публічний характер свята, що проводиться в різних масштабах (світу, континенту, держави, адміністративної чи етнографічної одиниці, виробничого чи навчального колективу).

Основні риси, що створюють святковість як особливий стан людини під впливом конкретного свята.

Функції свята: компенсаторна, комунікативна, виховна. Основні риси свята.

Традиція як сукупність елементів соціальної й культурної спадщини, що передаються від покоління до покоління в суспільстві впродовж тривалого часу. Основні форми реалізації традиції: звичай, свято і обряд.

Звичай як сукупність правил поведінки людей, що склались у процесі їхнього співжиття, увійшли в звичку, побут, свідомість.

Обряд — особлива колективна символічна дія, яка призначена для того, щоб наочно-образними засобами оформити й відзначити важливі події суспільного і особистого життя.

Ритуал як різновид звичаю або традиції, обрядова церемонія демонстративного характеру, що здійснюється в урочистій обстановці з метою передачі людям певних соціальних почуттів.

Тема 3. Обрядове походження масових свят. Зоофагічні обряди.

Первісні обрядові дійства як основа виникнення традиційних свят. Культ природи та стихій у прадавніх святах. Поняття "тотемізм", "фетишизм". Мисливські "танці" як імітація рухів тварин, маскування та рядження. Ритуали в структурі зоофагічних свят.

Тема 4. Дохристиянські вірування слов'ян. Поклоніння сонці, воді, землі. Головні дохристиянські боги.

Виникнення системи антропоморфних божеств у давніх слов'ян (Перун, Ярило, Сварог, Хорс, Стрибог, Симаргл, Дажбог, Мокош, Велес ін.), влаштування свят на їхню честь. Формування святкових циклів, пов'язаних з підготовкою до посіву та догляду за урожаєм (зимовий та весняно-літній) та збором урожаю (літній та осінній).

Змістовний модуль 2. Трансформація свят та обрядів в різні історичні епохи.

Тема 5. Масові свята Античного світу. Свята Стародавньої Греції.

Міфологічна основа свят Давньої Греції. Втілення ідеалу фізичної та духовної гармонії у давньогрецьких святах.

Діонісії – взірець давньогрецького свята.

Виникнення комедії і трагедії.

Тема 6. Масові свята Античного світу. Свята Стародавнього Риму.

Політика Давньоримської імперії та її втілення в масових святах. «Хліба і видовищ!» – гасло масових давньоримських свят. Фесценіни, ателлани, вистави «мім» – специфіка запозичення іноземної видовищної культури. Навмахії, гладіаторські бої, поєдинки звіроборців, стравлення диких звірів – улюблені видовища давніх римлян.

Свято «Сатурналії» як вияв рівності усіх верств населення Давнього Риму.

Тема 7. Свята епохи Середньовіччя та Ренесансу. Іспанська корида.

Подвійний характер масових свят та обрядів епохи Середньовіччя і Ренесансу в країнах Західної Європи. Існування й боротьба двох груп свят: офіційних і народних. Основні види офіційних свят: театралізовані процесії, придворні карнавали, рицарські турніри, кориди, містерії. Особливості проведення масових офіційних міських свят. Придворні свята. Театралізовані свята на воді.

Сміхове начало народних свят та обрядів: народні гуляння, карнавали (соті, свята дурнів, блазнівські пародійні вистави, свята віслюків, маскарadi ін.). Участь жонглерів, буфонів, гістріонів, шпільманів в народних масових святах. Суспільно-політичне спрямування влаштування народних свят.

Тема 8. Слов'янські свята епохи феодалізму.

Дві групи свят та обрядів в Росії доби феодалізму. Боротьба релігії та влади проти народних свят. Роль скоморохів в розвитку народних свят та обрядів.

Організація масових свят силами студентів Києво-Могилянської академії. Специфіка студентських вистав різдвяного та великоднього циклу, міраклів, мораліте, інтермедій, рекреацій, історичних драм. Ставлення та розвиток шкільного театру.

Змістовний модуль 3. Народні витоки українських дореволюційних свят. Свята та обряди осіннього та зимового циклів.

Тема 9. Народно-календарні свята осіннього циклу.

Тема 10. Народно-календарні свята зимового циклу. Різдвяний цикл свят

Народні вистави різдвяного циклу («Вертеп», «Коза», «Маланка»).

Новорічна обрядовість («засівання», «водіння кози», парубоча «Маланка», дівоча «Маланка»).

Тема 11. Свято Масляної як перехідне зимово-осіннє свято. Закликання весни.

Весняне дійство — хороводи та ігрища при розпаленому багатті.

Зміст і характер веснянок. Ігрові хороводні веснянки (кругові, ключові).

Тема 12. Весняні народно-календарні свята.

Тема 13. Літні народно-календарні свята. Трійця. Народне театралізоване дійство на свято Івана Купала

Обряд «завивання вінків» у Зелений четвер. Ворожіння дівчат при розвиванні вінків (неділя). Обряди водіння «тополі», «Куста». Клечальна субота. Вірування в чудодійні властивості Троїцького зілля. Клечальна неділя, або п'ятидесятниця.

Тиждень після Трійці – русальний. Образ русалок в народній уяві. Четвер – Русалчин Великдень. Звичаї, обряди, вірування, повір'я, пов'язані із цим днем. Обереги від русалок (полин, любисток). Обряд «проводи русалок». Духова субота – день поминання потопельників і малих нехрещених дітей.

Заговини на Петрівку. Перший понеділок Петрівки – похорони Ярила. Обряд «гонити шуліку».

Змістовний модуль 4. Система свят і обрядів.

Тема 14. Трудові свята та обряди.

Свято першої борозни.

Свято першого снопа. Обжинки. Обряд завивання спасової бороди (перепелиця, коза). Виготвлення «квітки» - (п'ять або шість невеличких снопиків, сплетених разом).

Ворожіння на майбутній врожай. Виконання обжинкових пісень, які славили працелюбність трударів. Обряд зустрічі женців.

Тема 15. Сімейно-побутові свята та обряди.

Родинна обрядовість. Народини. Хрестини. Імянаречення.

Родильна обрядовість – складова сімейної обрядовості; сукупність звичаїв та обрядових дій, спрямованих на створення сприятливого психологічного настрою для породіллі, прийому родів та вшанування породіллі й новонародженого.

Три цикли обрядів – передродові, власне родильні і післяродові.

Роди (пологи, злоги, народини, родиво). Оберегові і магічні обряди.

Імянаречення – давній звичай, пов'язаний з вибором імені для новонародженого. Форми вибору імені. Два види провідування породіллі: одвідки та родини.

Хрестини – комплекс обрядових дій, спрямованих на прилучення дитини до сім'ї, общини і християнського світу. Важлива роль кумів в обряді хрестин. Гостини. Обряд «розбивання горщика з кашею».

Зливки (зливання, обмивання, полити руки) — обряд очищення баби-повитухи й породіллі. Пострижини – традиційне відзначення річниці від дня народження дитини. Обряд пострижин.

Тема 16. Весільна обрядовість. Передвесільна обрядовість: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич-вечір.

До передвесільного періоду входить: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич-вечір.

Дошлюбне спілкування. Найпоширеніші форми дошлюбного спілкування – вулиці, забави, годечки, вечорниці, досвідки та посиденьки.

Атрибути сватання, а також символічні знаки згоди в різних регіонах – піднесення хустки, пов'язування рушника, обмін хлібом, розламування хліба, піднесення води сватачеві, частування сватів; знаками відмови – піднесення гарбуза, повернення хліба тощо.

Коровайний обряд. Найбільш поширені форми весільного хліба. Обряд

«брання» барвінку. Дівич-вечір – кульмінація передшлюбних дійств.

Тема 17. Весільна обрядовість. Власне весілля: виряджання до шлюбу, зустріч з батьками після шлюбу, посад, покривання, поділ короваю, обдарування, посаду молодих, розплітання коси, розподілу короваю, перевезення посагу, комори. Вінчання.

Власне весілля складалося із виряджання до шлюбу, зустріч з батьками після шлюбу, посад, покривання, поділ короваю, обдарування, посаду молодих, розплітання коси, розподілу короваю, перевезення посагу, комори.

Обрядодійства головного весільного дня. Схема подвійного кола руху почту нареченого: з дому нареченого – в дім нареченої – разом до церкви – в дім нареченої – повернення до свого дому – знову з почтом зі свого дому – в дім молодої – назад у свій дім з дружиною.

Тема 18. Весільна обрядовість. Після весільна обрядовість: обмивання молодих, переважа, цигани, рядження, обряди хлібин, свашин, гостин.

Обрядодії «митвини», «биття каші». Обов'язковий компонент весілля в молодого – участь ряджених. Частування весільного роду нареченої – закінчує власне весільний цикл.

Післявесільна обрядовість (покалячини, хлібини, честь, дякування, розхідний борщ, свашини, гостини тощо).

Тема 19. Національно-державні свята.

Система свят і обрядів України, що торкаються різних сторін життєдіяльності людини, різних вікових категорій.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма			Заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		Лекції	Самостійна робота		Лекції	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1						
Змістовний модуль 1.						
Історичне значення масових свят та обрядів в культурі народів світу						
Тема 1. Значення свят і обрядів у відродженні української національної культури	3	1	2	4		4
Тема 2. Соціальна суть та функції масових свят і обрядів	3	1	2	4		4
Тема 3. Обрядове походження масових свят. Зоофагічні обряди.	3	1	2	4	1	4
Тема 4. Дохристиянські вірування слов'ян.	3	1	2	5		4

Поклоніння сонці, воді, землі. Головні дохристиянські боги.						
Разом за змістовим модулем 1	12	4	8	17	1	16
Змістовний модуль 2.						
Трансформація свят та обрядів в різні історичні епохи						
Тема 5. Масові свята Античного світу. Свята Стародавньої Греції.	4	1	3	4	1	4
Тема 6. Масові свята Античного світу. Свята Стародавнього Риму.	3	1	2	5		4
Тема 7. Свята епохи Середньовіччя та Ренесансу. Іспанська корида.	3	1	2	5	1	4
Тема 8. Слов'янські свята епохи феодалізму.	3	1	2	4		4
Модульний контроль	2	2				
Разом за змістовим модулем 2	15	6	9	18	2	16
Змістовний модуль 3.						
Народні витоки українських дореволюційних свят.						
Тема 9. Народні-календарні свята осіннього циклу	5	2	3	6	1	5
Тема 10. Народні-календарні свята зимового циклу. Різдвяний цикл свят. Народні вистави різдвяного циклу («Вертеп», «Коза», «Маланка»).	5	2	3	5		5
Тема 11. Свято Масляної як перехідне зимово-осіннє свято. Закликання весни. Весняне дійство — хороводи та ігрища при розпаленому багатті.	4	1	3	4	1	4
Тема 12. Весняні народні-календарні свята.	4	1	3	6		5
Тема 13. Літні народні-календарні свята. Трійця. Народне театралізоване дійство на свято Івана Купала	5	2	3	5		5
Модульний контроль	2	2				
Разом за змістовим модулем 3	25	10	15	26	2	24
Змістовний модуль 4.						
Система свят і обрядів.						
Тема 14. Трудові свята та обряди.	5	1	4	4		4
Тема 15. Сімейно-побутові свята та обряди. Родинна обрядовість. Народини. Хрестини. Імянаречення.	5	1	4	5	1	4
Тема 16. Весільна обрядовість. Передвесільна обрядовість: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич-вечір.	6	2	4	4	1	4
Тема 17. Весільна обрядовість. Власне весілля: виряджання до шлюбу, зустріч з батьками після шлюбу, посад, покривання,	6	2	4	5		4

поділ короваю, обдарування, посаду молодих, розплітання коси, розподілу короваю, перевезення посагу, комори. Вінчання.						
Тема 18. Весільна обрядовість. Після весільна обрядовість: обмивання молодих, перезва, цигани, рядження, обряди хлібин, свашин, гостин.	6	2	4	4		4
Тема 19. Національно-державні свята.	8	2	6	6		6
Модульний контроль	2	2		1	1	
Разом за змістовим модулем 4	38	12	26	29	3	26
Разом за модулем 1	90	32	58	90	8	82
ВСЬОГО:	90	32	58	90	8	82

6.3. Самостійна робота

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма
Модуль 1		
Змістовний модуль 1.		
Історичне значення масових свят та обрядів в культурі народів світу		
Тема 1. Значення свят і обрядів у відродженні української національної культури	2	4
Тема 2. Соціальна суть та функції масових свят і обрядів	2	4
Тема 3. Обрядове походження масових свят. Зоофагічні обряди.	2	4
Тема 4. Дохристиянські вірування слов'ян. Поклоніння сонці, воді, землі. Головні дохристиянські боги.	2	4
Разом за змістовим модулем 1	8	16
Змістовний модуль 2.		
Трансформація свят та обрядів в різні історичні епохи		
Тема 5. Масові свята Античного світу. Свята Стародавньої Греції.	3	4
Тема 6. Масові свята Античного світу. Свята Стародавнього Риму.	2	4
Тема 7. Свята епохи Середньовіччя та Ренесансу. Іспанська корида.	2	4
Тема 8. Слов'янські свята епохи феодалізму.	2	4
Разом за змістовим модулем 2	9	16
Змістовний модуль 3.		
Народні витоки українських дореволюційних свят.		
Тема 9. Народні-календарні свята осіннього циклу	3	5

Тема 10. Народньо-календарні свята зимового циклу. Різдвяний цикл свят. Народні вистави різдвяного циклу («Вертеп», «Коза», «Маланка»).	3	5
Тема 11. Свято Масляної як перехідне зимово-осіннє свято. Закликання весни. Весняне дійство — хороводи та ігрища при розпаленому багатті.	3	4
Тема 12. Весняні народно-календарні свята.	3	5
Тема 13. Літні народно-календарні свята. Трійця. Народне театралізоване дійство на свято Івана Купала	3	5
Разом за змістовим модулем 5	15	24
Змістовний модуль 4. Система свят і обрядів.		
Тема 14. Трудові свята та обряди.	4	4
Тема 15. Сімейно-побутові свята та обряди. Родинна обрядовість. Народини. Хрестини. Імянаречення.	4	4
Тема 16. Весільна обрядовість. Передвесільна обрядовість: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич-вечір.	4	4
Тема 17. Весільна обрядовість. Власне весілля: виряджання до шлюбу, зустріч з батьками після шлюбу, посад, покривання, поділ короваю, обдарування, посаду молодих, розплітання коси, розподілу короваю, перевезення посагу, комори. Вінчання.	4	4
Тема 18. Весільна обрядовість. Після весільна обрядовість: обмивання молодих, перезва, цигани, рядження, обряди хлібин, свашин, гостин.	4	4
Тема 19. Національно-державні свята.	6	6
Разом за змістовим модулем 8	26	26
Разом за модулем 1	58	82
ВСЬОГО:	58	82

Завдання для самостійної роботи:

- опрацювання літератури і написання рефератів за поданими темами;
- розробка схем;
- опис свят, обрядів;
- аналіз свят;
- дослідження та запис звичаїв, обрядів, вірувань, повір'їв тощо свят календарного циклу (за місцем проживання);
- дослідження та запис обрядів, звичаїв, вірувань, повір'їв, народних прикмет сімейно-побутових, трудових, дитячих, молодіжних свят в системі традиційної народної обрядовості.

Методи навчання

За джерелом передачі та сприймання навчальної інформації:

Словесні методи:

- лекція;

Наочні:

- перегляд практичного матеріалу;
- фото демонстрація;
- відео показ;
- аналіз практичного матеріалу.

За дидактичною метою:

- методи усного викладу знань;
- закріплення навчального матеріалу;
- самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу;
- перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок.

Методичне забезпечення

- Навчальна програма з дисципліни «Історія свят та обрядів»;
- тексти лекцій;
- база фото та відео матеріалів;
- завдання до самостійної роботи;
- питання до модульного контролю;
- питання до іспиту.

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (у разі потреби)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle – інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова) література:

1. Балущок, В.Г. Світ середньовіччя в обрядовості українських цехових ремісників/В.Г. Балущок. – К., 1993.
2. Бичкова, Л. Колористична культура античного світу: навч.метод. посіб. / Л.Бичкова. – К., 2003.
3. Борисенко, В.К. Весільні звичаї та обряди на Україні / В.К. Борисенко. К., 1988.
4. Борисенко В.К. Українське весілля: Традиції і сучасність. – К.: ВД «Стилос», 2010.- 136с.
5. Великий глумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.)

- /Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел.- К.; Іршів: ВТФ «Перун», 2005.- 1728с.
6. Вінець / В.Т. Скуратівський. -К.: Вид-во УСГА, 1994. -232 с.: іл
 7. Воропай, О. Звичаї нашого народу: етнографічний нарис: в 2 т. /О. Воропай. – К., 1991.
 8. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. - К.: Велес, 2005. - 258с
 9. Г.Горленко. Нариси з історії української етнографії. - К.: Либідь, 2008.
 10. Золота книга українських традицій та звичаїв /Авт.-уклад. І.Скрипник - Донецьк: ТОВ»Агентство Мультипресс», 2011, - 288с.
 11. Іваннікова Л. Вечорниці. А що після них? – К.: Серія «Пан+Панна», 2008. – 72с.
 12. Катрій, Ю.Я. Пізнай свій обряд/ Ю.Я. Катрій. – Рим., 1982.
 13. Килимник, С.І. Український рік в народних звичаях в історичному висвітленні: у 3 кн. / С.І. Килимник. – К., 1994.
 14. Кондратович, О. П. Українські звичаї: Народини. Коса ж моя... - Луцьк.: ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2007. 240 с.
 15. Ковальчук О.В. Українське народознавство. - К.:Освіта, 1992.- испр. и перераб. / Гл. ред. М.Д. Аксенова. - М.: Аванта, 1999.- 704с.
 16. Кравець О.М. Сімейний побут і звичаї українського народу: істор.-етнограф. нарис - К.: Наукова думка, 1966. - 198 с.
 17. Культура і побут населення України: навч. посіб./ В.І. Наулко, Л.Ф. Артюх, В.Ф. Горленко [та ін.]. –К., 1991.
 18. Культура та побут населення України: Навчальний посібник / В.І. Наулко, Л.Ф.Артюх, В.Ф.Горленко та ін./ - 2 - ге видання, доп. та перероб. - К.:Либідь, 1993. - 288с., іл.
 19. Курочкін О.В. Традиційна громада і побут // Українознавство. - К.: Наукова думка, 1994. - С.180-193.
 20. Курочкін, О.В. Новорічні свята українців: традиції і сучасність/ О.В. Курочкін. – К., 1978.
 21. Лозинський Й.І. Українське весілля/ Й.І. Лозинський; АН України: Ін-т народознавства. -К.: Наук. думка, 1992. - 175с.
 22. Лозко Г.С. Українське народознавство. – К.:АртЕк, 2006. – 472с.
 23. Макарчук С. А. Етнографія України. Навчальний посібник. - Львів; "Світ", 2004, 518с.
 24. Мала енциклопедія українського народознавства\ НАН України; Інститут народознавства; за ред. чл.-кор. НАН України д-ра іст. наук, проф. С.Павлюка. – Л.: Інститут народознавства НАН України. – 2007, 832с.
 25. Обертинська, А.П. Історія масових свят: навч. посіб. /А. П. Обертинська. – К., 1999.
 26. Обертинська, А.П. Масові ігри та свята / А.П. Обертинська. – К., 1980.
 27. Павлюк С. П. Українське народознавство – К.: Знання, 2006, - 568с.
 28. Пономарьов, А.П. Українці: Народні вірування, повір'я, демонологія / А.П. Пономарьов, Т.В. Косміна, О.О. Боряк. – К., 1991.
 29. Скуратівський В.Т. Дідух: Свята українського народу / В.Т. Скуратівський. –

К.: Освіта, 1995. – 272с.

30. Скуратівський, В.Т. Покуть/ В.Т. Скуратівський. – К., 1992.
31. Скуратівський, В. Місяцелік / В.Скуратівський. – К., 1993.
32. Сосенко, К. Різдво–Коляда і Щедрий вечір / К. Сосенко. – К., 1994.

Допоміжна література

1. Бичкова, Л. Колористична культура античного світу: навч.метод. посіб. / Л.Бичкова. – К., 2003.
2. Генкин, Д. М. Массовые праздники: науч. пособ./Д. М. Генкин. – М., 1975.
3. Клубна режисюра: учбово–метод. посіб. – Х., 1973.
4. Ковальчук, О.В. Українське народознавство/ О.В. Ковальчук. – К., 1994.
5. Нечуй–Левицький, І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології / І.Нечуй–Левицький. – К., 1993.
6. Павленко, Ю. Історія світової цивілізації / Ю. Павленко. – К., 1996.
7. Парандовський, Я. Міфологія / Ян Парандовський. – К., 1977.
8. Пономарьов А.П. Мова наречених: про символіку заручин // Наука і суспільство. - 1988. - №10. - С.48.
9. Пономарьов А. Українська етнографія. - Київ: Либідь, 1994. - 317 с.
10. Рідна моя Україна\ За ред. Ірини Сметани . – К.: 2011. - 416 с.
11. Сапіга, В.К. Українські народні свята та звичаї / В.К. Сапіга. – К., 1993.
12. Скуратівський В.Т. Березиня: Художні оповіді, новели. – К.: Рад. Письменник, 1987. – 278с.
13. Стельмахович, М.Г. Народне дитинознавство / М.Г. Стельма–хович. – К., 1991.
14. Українська минувшина / А.Пономарьов, Л. Артюх, О. Боряк [та ін.]. – К., 1993.
15. Українське народознавство. (За ред. Павлюка С.П., Гориня Г.Й., Кирчіва Р.Ф.) – Львів.: Фенікс, 1994 – 608 с.
16. Український драматичний театр: нариси історії: в 2 т. – К., 1967.
17. Українські традиції і звичаї: Для дітей середнього шкільного віку /Авт.-упорядники В.М.Склярєнко, А.С.Пуклішова, В.В.Сядко; - Харків: Фоліо, 2007. – 318 с. – (Дитяча енциклопедія).
18. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія/Упор., прим. та біогр.. нариси А.П.Пономарьова, Т.В.Космічної, О.О.Боря: - К.: Либідь, 1991р.- 640с.; іл. («Пам'ятки історичної думки України»)
19. Чебанюк, О. Календарно–обрядові пісні / О. Чебанюк. – К., 1987.
20. Чечётин, А.И. Основы драматургии театрализованных представлений: История и теория / А.И. Чечётин. – М., 1981.
21. Шкода М.Н. Люба моя Україна. Свята, традиції, звичаї, обряди, прикмети та повір'я українського народу. - ТОВ "Виробничо-комерційна фірма "БАО", 2008. – 544с.
22. Шкода М.Н. Традиції і свята українського народу. Донецьк: ТОВ ВКФ "БАО", 2007, – 384 с.: іл.:

Інформаційні ресурси

<http://ua.worlddocuments.org/docs/index-2276.html>

<http://gendocs.ru/v1197/%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B8%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%83%D1%81%D1%81%D1%82%D0%B2>

http://www.lnu.edu.ua/faculty/pravo/uzk/lekcii_z_istorii_svitovo_ta_vitchiznyano.pdf